

Національний
банк України

Майбутня архітектура нормативно-правових актів Національного банку України у сфері ринків фінансових послуг

Сергій Савчук,

Заступник директора департаменту методології
регулювання діяльності небанківських фінансових установ
Національний банк України

м. Київ, 15 жовтня 2020 року

Закон про СПЛІТ

01.07.2020

Прийнято Закон про СПЛІТ з метою усунення проблем у сфері регулювання ринків фінансових послуг

**Вирішення
проблем
чинного
регулювання**

Закон про СПЛІТ спрямований на підвищення ефективності системи державного регулювання фінансових ринків, припинення дублювання функцій національних регуляторів з ліцензування, контролю та нагляду, спрощення та прозорості прийняття управлінських рішень у цій сфері, покращення умов ведення бізнесу з одночасним посиленням відповідальності суб'єктів ринку

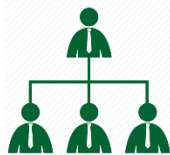
**З метою впровадження комплексних змін
Національний банк пропонує
нову архітектуру законодавства та
нормативно-правових актів**

Майбутні нормативно-правові акти Національного банку

Впродовж 2020 року Національний банк планує розробити **13 регуляторних та інших нормативно-правових актів:**

Ліцензування та реєстрація

Вимоги до структури власності

Безвиїзний нагляд

Вимоги до капіталу та платоспроможності страховиків

Інспекційні перевірки

Критерії оцінки ризику

Заходи впливу

Вимоги до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності

Тимчасова адміністрація

Сертифікація тимчасових адміністраторів

Звітність

Дві Методики формування резервів зі страхування

Положення про безвізний нагляд

**Мета
нормативного
акту**

Централізація процесів безвізного нагляду в єдиному нормативно-правовому акті

**Предмет
безвізного
нагляду**

Регулярні моніторинг та оцінка корпоративного управління, фінансового стану, системи внутрішнього контролю та ознак здійснення ризикової діяльності

Обмін інформацією з надавачами фінансових послуг із акцентом на електронній комунікації

**Результати
здійснення
безвізного
нагляду**

Заходи раннього втручання

Перегляд ступеню ризику/суспільної важливості

Акт про правопорушення

Довідка про здійснення ризикової діяльності

Ініціювання проведення позапланової інспекційної перевірки

Звернення до правоохоронних органів

Критерії оцінки ризиків та суспільної важливості

Мета нормативного акту

Визначення переліку критеріїв, на основі яких визначатиметься **періодичність планових інспекційних перевірок**

Критерії оцінки ступеню ризику

- Стан корпоративного управління, управління ризиками та внутрішнього контролю
- Показники діяльності
- Дотримання обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності (з урахуванням особливостей окремих ринків)

Основні нововведення

Щодо неризикових малих учасників ринку – планові інспекційні перевірки не проводитимуться

Чітке визначення матриці періодичності проведення перевірок залежно від ступеню ризику учасників ринку

	✓	
	✓	✓
		✓

Новації Положення про інспекції

Склад інспекційної групи

Визначено склад інспекційної групи, права та обов'язки членів інспекційної групи

Права та обов'язки

Унормовано права та обов'язки керівників і працівників об'єкта перевірки

Дворівневе документування

Запроваджується дворівневе документування результатів інспекції: довідка і звіт про перевірку

Дії при відмові від перевірки

Визначено порядок дій при відмові у проведенні перевірки та при створенні перешкод. Стандартизовані формати Актів наведено у додатках

Доступ до інформації

Визначено порядок доступу до приміщень, систем автоматизації операцій, інформації/документів та їх копій

Обговорення результатів перевірки

Запроваджується обговорення основних результатів перевірки (у т.ч. пропозицій по застосуванню заходів впливу) та рекомендацій об'єкту перевірки на Комітеті нагляду

Новації Положення про заходи впливу

Пропорційний підхід

Заходи впливу у вигляді призначення тимчасової адміністрації, а також затвердження плану відновлення фінансової стабільності застосовуються тільки до страховиків та кредитних спілок.

Ризик-орієнтований підхід

Національний банк виявлятиме ознаки ризикової діяльності, що загрожують інтересам вкладників або інших кредиторів небанківських фінансових установ

Часові обмеження

Національний банк застосовує заходи впливу протягом 6 місяців із дня виявлення порушення, але не пізніше ніж через 1 рік з дня порушення учасником ринку вимог законодавства

Прозорий підхід

Запроваджено процедури доведення рішень про застосування заходів впливу до учасників ринку за допомогою різних каналів (вручення під розпис, надсилання поштою або за допомогою email, а також оприлюднення інформації на сайті НБУ)

Положення про тимчасову адміністрацію

Необхідність створення нормативного акту

- усунення порушень **страховиком або кредитною спілкою** законодавства про фінансові послуги
- організація виконання зобов'язань перед учасниками, клієнтами або третіми особами,
- організація збереження активів, документів, інформації, систем обліку та реєстрації, баз даних
- запобігання створенню кризових явищ, що можуть призвести до невиконання прийнятих зобов'язань

Етапи тимчасової адміністрації

- Тимчасовий адміністратор не пізніше одного місяця з дня призначення здійснює інвентаризацію активів
- Оцінка фінансового стану страховика або кредитної спілки
- Складення плану роботи тимчасової адміністрації
- Тимчасовий адміністратор **має право** звернутись до суду із заявою про банкрутство страховика/ КС

Новації Положення про сертифікацію тимчасових адміністраторів

Запроваджується електронна форма Сертифікату у вигляді облікового запису в Електронному реєстрі осіб, яким видано сертифікат на право здійснення тимчасової адміністрації

Визначаються вимоги до професійної придатності та ділової репутації осіб, які мають намір отримати Сертифікат

Порядок проведення співбесід та тестування заявників, надання пропозицій Комітету з нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг Національного банку щодо видачі або відмови у видачі Сертифікату.

Новації Положення про ліцензування та реєстрацію

Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів
фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з
надання фінансових послуг

Поширення вимог

Фінансові
компанії

Страховики

Кредитні
спілки

Ломбарди

ЮО-
лізингодавці

Єдиний нормативно-правовий акт, який
встановлює вимоги до реєстрації та ліцензування
надавачів фінансових послуг

Новації Положення про ліцензування та реєстрацію

Фінансовий стан

Встановлюються вимоги до розміру капіталу та оцінки фінансового стану власників істотної участі

Ділова репутація

Встановлюються ознаки небездоганної ділової репутації (застосування санкцій, порушення законодавства тощо)

Корпоративне управління

Встановлюються вимоги до корпоративного управління страховиків та ОКС

Професійна придатність

Встановлюються вимоги до досвіду та знань керівників надавачів фінансових послуг

Організаційні вимоги

Вимоги до бізнес-плану, умов та порядку діяльності надавачів фінансових послуг

Істотна участь

Вимоги до процедури погодження набуття істотної участі

Відокремлені підрозділи

Вимоги до процедури відкриття/закриття відокремлених підрозділів

Припинення діяльності

Встановлення особливостей припинення діяльності страховиків та кредитних спілок

Новації Положення про структуру власності

Мета створення нормативного акту

Створення єдиного акту, який встановлює вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг (крім кредитних спілок)

Вимоги до структури власності

Відображення інформації про всіх власників

Відсутність осіб, яким заборонено володіти корпоративними правами

Істотна участь погоджена

Відсутність власників істотної участі, які є резидентами країни агресора

Інші нововведення

Акцент на електронній комунікації

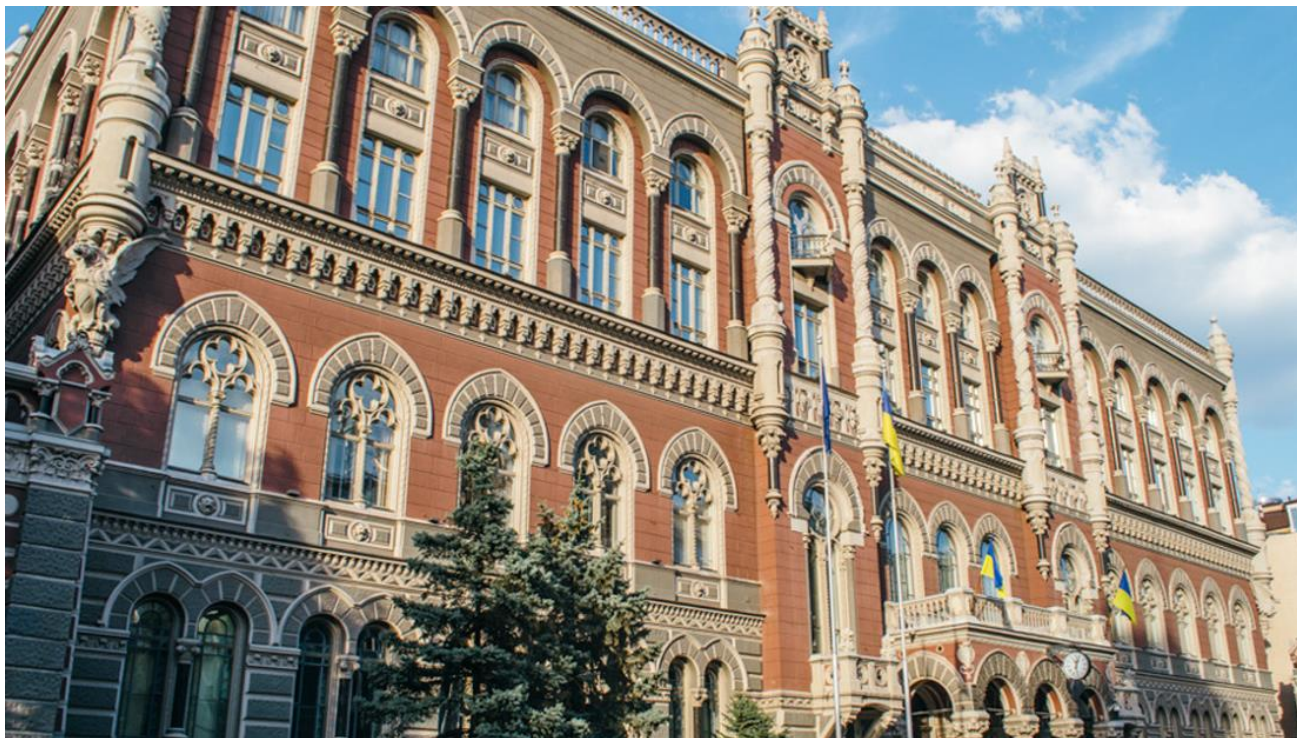
Право НБУ здійснювати перевірку структури власності

Можливість використання трастових конструкцій (за умови розкриття інформації НБУ)

Пропозиції

Надсилайте пропозиції та зауваження на адресу електронної пошти Національного банку: [NBFI.regulations@bank.gov.ua](mailto:NBF1.regulations@bank.gov.ua)

Дякую за увагу!